

Nyt om miljø & udvikling

92-gruppen er et samarbejde mellem 20 danske miljø- og udviklingsorganisationer. 92-gruppens organisationer arbejder aktivt med opfølgningen af Verdenstopmødet om Bæredygtig Udvikling i Johannesburg 2002 og andre sager vedrørende internationalt miljø og udvikling.

INDHOLD – NR. 43 – D. 6.12.2006

2006: ET VARMT, GRØNT ÅR 1

MAGERT RESULTAT AF KLIMATOPMØDE 2

TØBRUD I AMERIKANSK KLIMAPOLITIK 3

KLIMATOPMØDE PÅ VEJ TIL KØBENHAVN 4

SØGES: ET EFFEKTIVT FN-SYSTEM 5

EU MÅ VISE GLOBALT ANSVAR FOR DOHA-RUNDEN 6

AFRIKA SKAL LIBERALISERES PÅ 10 ÅR 7

DYRT, HVIS EU IKKE TÆNKER GLOBALT I FORHANDLINGER MED KINA 8

NY NATIONAL BÆREDYGTIGHEDSSTRATEGI I VENDE 8

SYSTEMET AF INTERNATIONALE INSTITUTIONER UNDER LUP 9

VERDENS FISKEBESTANDE BRYDER SAMMEN I ÅR 2048 10

ENERGISPILD I BOLIGBLOKKE I ØSTEUROPA 11

ARRANGEMENTER 12

REDAKTION 13

2006: Et varmt, grønt år

Af Kim Carstensen, WWF Verdensnaturfonden

"statsministeren, måske inspireret af det varme vejr og Al Gores film om drivhuseffekten, valgte at springe ud som grøn."

Efteråret 2006 blev grønt. Både fordi rekordvarmen fik træerne til at beholde sommerpragten længere end det er set før. Og fordi statsministeren, måske inspireret af det varme vejr og Al Gores film om drivhuseffekten, valgte at springe ud som grøn. Han reddede Gudenå-dalen fra en absurd gennemførelse af en motorvej, og han brugte åbningstalen i Folketinget til at tale om vedvarende energi med store ambitioner.

For et halvt år siden ville jeg have sagt, at begge ting var nærmest utænkelige. Ligesom jeg ville have sagt, at det var utænkeligt, at en miljøminister fik lov til at tage et åbent opgør med regeringens tidligere miljø-orakel, Bjørn Lomborg, for åben skærm. Og det skete også.

Så dansk miljøpolitik har virkelig bevæget sig i 2006. Befolkningen er igen optaget af klima og miljø, og det er regeringen også.

"dansk miljøpolitik har virkelig bevæget sig i 2006. Befolkningen er igen optaget af klima og"

Nu venter vi spændt på at se den flotte retorik blive omsat til seriøse politiske udspil. Fx fik miljøministeren grønt lys af regeringen til at foreslå Danmark som vært for det store klimatop-

miljø, og det er regeringen også."

"Nu venter vi spændt på at se den flotte retorik blive omsat til seriøse politiske udspil."

"U-landene skal altså være med til at løse klimaproblemet"

"u-landene [...] bekymrer sig om klimaet. På konferencen berettede minister efter minister om [...] ændrede nedbørsmønstre og ekstreme vejr-situationer"

møde i 2009. Det var et flot udspil, men hvor er den ambitiøse plan fra regeringen om vedvarende energi og drivhuseffekten, der vil gøre Danmark til en troværdig drivkraft i klimadebatten? Ligeledes er der - trods miljømiliard og kommende lovgivning om nationalparker - intet der tyder på, at Danmark er på vej til at nå 2010-målet om at stoppe nedgangen i den biologiske mangfoldighed. Selv om Danmark har tilsluttet sig målet igen og igen, er der ingen politiske initiativer på vej, der kan føre til, at målet nås.

Det helt store problem er, at regeringen er så åbenlyst i splid med sig selv på miljøområdet. En dygtig og veltalende miljøminister er ikke nok. Men den dag statsministeren kan få en Thor Pedersen og en Hans Chr. Schmidt til også at blive aktive medspillere på miljøområdet, vil han fremstå som en meget troværdig grøn regeringsleder. Fordi så kan miljøproblemerne faktisk løses. Vi venter spændt.

Magert resultat af klimatopmøde

Af John Nordbo, 92-gruppen

På FN's klimakonference i november appellerede EU til Kina og andre store u-lande om at tage større ansvar for at begrænse den globale opvarmning. Under mødet i Nairobi præsenterede EU en prognose, som viste, at ikke engang et totalt stop for udledning af drivhusgasser i de rige lande vil være nok til at hindre farlige klimaforandringer. Udviklingslandene vil selv i løbet af få årtier komme til at udlede så store mængder drivhusgasser, at den globale temperaturstigning overskrider smertegrænsen på to grader Celsius.

U-landene skal altså være med til at løse klimaproblemet. Det budskab var især rettet mod vækstøkonomier som Kina, Indien og Brasilien. Men det hjalp ikke meget. Mødet endte med en beslutning, som udskyder spørgsmålet om disse landes rolle to år. Det fremgik også udtrykkeligt af beslutningen, at diskussionen i 2008 ikke nødvendigvis skal føre til, at udviklingslandene forpligter sig på at gøre noget.

Det vil imidlertid være forkert at tro, at u-landene ikke bekymrer sig om klimaet. På konferencen berettede minister efter minister om, at ændrede nedbørsmønstre og ekstreme vejr-situationer allerede kræver sine ofre og skaber problemer for udviklingen af deres lande.

Når Kina & co. endnu ikke er parate til at tage ansvar, så skyldes det snarere, at de ikke er overbeviste om, at de rige lande har forstået problemets alvor. Og de har faktisk ret. Bush-

Kina & co. er ikke overbeviste om, at de rige lande har forstået problemets alvor

"Kun en uge efter, at Demokraterne vandt valget i USA, lå der et brev på præsident Bush's bord med en opfordring til at skifte kurs i klimapolitikken."

"Amerikanske NGO'er advarer mod at tro, at slaget er vundet. Særinteresser som kul- og olieselskaber samt bilindustrien har gode kontakter i begge partier."

"der kan gå flere år fra en ny præsident tager over i

administrationen i USA er ikke ene om at lade udslippet af drivhusgasser stige. Det samme er tilfældet i Canada, Japan og flere EU-lande, selv om de med Kyoto-protokollen er forpligtet til at reducere udledningerne.

Det handler altså om, at de rige lande skal feje for egen dør, før de begynder at feje for andres. Heldigvis får de chancen allerede på næste års klimatopmøde. I Nairobi besluttede landene at bruge det kommende år til at indsamle data og informationer, så de rige lande kan starte forhandlinger om, hvor meget de selv skal skære ned på udslippet af drivhusgasser, når deres nuværende forpligtelser udløber i 2012.

Tøbrud i amerikansk klimapolitik

Af John Nordbo, 92-gruppen

Demokraterne er allerede begyndt at tage initiativ til ændring af den amerikanske klimapolitik, men vi skal ikke vente at se USA tilbage i forpligtende internationalt klimasamarbejde foreløbig.

Kun en uge efter, at Demokraterne vandt valget i USA, lå der et brev på præsident Bush's bord med en opfordring til at skifte kurs i klimapolitikken. Brevet var fra tre demokrater, som står til at overtage vigtige poster som udvalgsformænd i Senatet.

De tre senatorer bad præsidenten om at medvirke til, at der bliver vedtaget "meningsfuld klima-lovgivning" allerede næste år. På klimamødet i Nairobi var der imidlertid ingen tegn på, at Bush-regeringen er ved at ændre kurs. Intet tyder på, at USA er parat til at påtage sig bindende forpligtelser til at skære ned på udledningerne af drivhusgasser.

De tre senatorer vil ikke vente på Bush-regeringen, men lover at arbejde for, at der vedtages lovgivning, som indfører loftet over udledningen af kuldioxid fra kraftværker og store virksomheder hjemme i USA.

Amerikanske NGO'er advarer mod at tro, at slaget er vundet. Særinteresser som kul- og olieselskaber samt bilindustrien har gode kontakter i begge partier. NGO'erne vurderer imidlertid, at der er chancer for snart at få vedtaget lovgivning, som fremmer vedvarende energi. Opbakningen til initiativer, som kan øge forsyningsikkerheden, er stor.

Den næste amerikanske præsident vil måske stå for en helt anderledes klimapolitik end Bush. Men der kan gå flere år fra en ny præsident tager over i 2009 til, at USA kan tilslutte sig en global klimaaftale. Miljøorganisationer tror, at en ny præsident

2009 til, at USA kan tilslutte sig en ny global klimaaf-tale."

først vil søge at få kontrol over de hjemlige udledninger af drivhusgasser.

USA's CO₂-udslip er i dag godt 20 procent højere end i 1990. Hvis USA skulle overholde Kyoto-protokollen, skulle udledningerne ned på 93 procent af 1990-niveauet i løbet af de næste fem år.

Klimatopmøde på vej til København

Af John Nordbo, 92-gruppen

"De 20 vindmøller på Middelgrunden [...] vil blive vist igen og igen på TV-kanaler [...] hvis det lykkes for Danmark at blive vært for FN's klimakonference"

I Nairobi tilbød miljøminister Connie Hedegaard, at Danmark vil huse partskonferencen i FN's klimakonvention i 2009. Det afgøres først i starten af det nye år, om Danmark får værtskabet, men endnu er der ikke andre kandidater.

De 20 vindmøller på Middelgrunden ud for København vil blive vist igen og igen på TV-kanaler over hele verden, hvis det lykkes for Danmark at blive vært for FN's klimakonference om tre år. Søren Dyck-Madsen fra Det Økologisk Råd er ikke i tvivl om, at klimamødet er en stor mulighed:

"Mødet kan gøres til et kæmpe udstillingsvindue for dansk energiteknologi. Vi har udviklet mange af de løsninger, der skal til for, at et rigt land kan gøre sig uafhængig af fossile brændsler."

Tror du, det betyder noget for resultatet af mødet, hvis det bliver holdt i Danmark?

"Danmarks [...] troværdighed vil helt klart blive styrket, hvis vi snart får vedtaget et ambitiøst nationalt mål for udledningen af drivhusgasser"

"Værtslandet for sådan et møde har en vigtig rolle i at få skabt et kompromis, som alle kan leve med. Jeg har nu deltaget i tre partskonferencer, og det er tydeligt, at de danske forhandlere er dygtige, har et stort netværk og nyder tillid hos mange lande. Det er vigtigt, når man skal søge at bøje de mange særinteresser mod hinanden. Men vores troværdighed vil helt klart blive styrket, hvis vi snart får vedtaget et ambitiøst nationalt mål for udledningen af drivhusgasser."

Er mødet i 2009 særligt vigtigt?

"Det bliver også det første møde efter, at USA har fået ny præsident."

"Ja, det bliver sidste chance for at nå at få vedtaget de regler, der skal gælde efter 2012, hvor de lofter, som gælder i Kyoto-protokollen udløber. Hvis der ikke er nogen lofter over de rige landes udslip af drivhusgasser, så bliver der ingen handel med CO₂-udledninger, og dermed går de projekter, som overfører teknologi til østlande og u-lande i stå. Det bliver også det første møde efter, at USA har fået ny præsident. Uanset hvem der vinder valget i 2008, tror jeg, at den amerikanske klimapolitik vil se meget anderledes ud. Det er usandsynligt, at USA bare vil ratificere Kyoto-protokollen, men jeg tror, de vil engagere sig i

de internationale klimaforhandlinger.”

Søges: Et effektivt FN-system

Af Kim Carstensen, WWF Verdensnaturfonden

”det er faktisk en stor nyhed, at det nu seriøst overvejes at gøre FN til et system, der taler med én stemme og arbejder i én retning”

”For en gangs skyld bruges begrebet om bæredygtig udvikling, som det bør bruges”

”Men det gør det kun endnu vigtigere, at vi alle vegne, hvor vi kan, støtter op om, at der kommer reelle reformer ud af FN-panelets rapport.”

Man kan undre sig over, at det ikke er sådan i forvejen. Men det er faktisk en stor nyhed, at det nu seriøst overvejes at gøre FN til et system, der taler med én stemme og arbejder i én retning i de lande, hvor FN opererer.

Anbefalingen om at samordne FN's operationer kom i en rapport, som et FN-panel på højt niveau afleverede til Kofi Annan den 9. november. Rapporten vil blive forelagt FN's Generalforsamling og vil være et vægtigt grundlag for en diskussion af reformer i FN i de kommende år.

Der står meget godt i rapporten, ikke mindst tankerne om at samordne de mange FN-organisationer på landeniveau under én fælles leder og med ét program og ét budget. Det må nødvendigvis føre til et mere effektivt system, hvilket vil være et afgørende fremskridt.

Det er yderligere interessant, at rapporten foreslår, at de nationale FN-programmer skal overvåges af en ny, global "Bestyrelse for Bæredygtig Udvikling". For en gangs skyld bruges begrebet om bæredygtig udvikling, som det bør bruges, nemlig som et samlende begreb for miljø, fattigdom og udvikling.

Rapporten foreslår også en styrkelse af FNs Miljøprogram, UNEP, som skal være miljø-søjlen i det reformerede FN-system, ligesom det anbefales, at landenes indsats for at opfylde deres forpligtelser under de mange internationale miljøaftaler gøres til en integreret del af FN-programmerne i landene.

Intentionerne er gode, men hvor hurtigt der kommer til at ske noget og hvor langt FN-reformen bevæger sig, er et åbent spørgsmål. Der vil være mange sten på vejen, og mange særinteresser, der skal plejes. Men det gør det kun endnu vigtigere, at vi alle vegne, hvor vi kan, støtter op om, at der kommer reelle reformer ud af FN-panelets rapport.

Rapporten kan findes på FNs hjemmeside på www.un.org/events/panel

EU må vise globalt ansvar for Doha-runden

Af Steen Gade og syv formænd for europæiske udenrigsudvalg

"Vi retter derfor en indtrængende opfordring til EU om at komme med et visionært udspil, der kan genoplive Doha-runden."

"Samtidig søger EU og USA efter eget udbytte i forhandlingerne, alt imens væsentlige dele af egne markeder stadig beskyttes."

"Risikoen ved ikke at handle er et økonomisk tilbageskridt, der ikke mindst vil ramme verdens fattige."

Vi er dybt bekymrede over sammenbruddet i WTO's Doha-runde. Vi frygter, at den efterfølgende forstærkede eskalation af bilaterale handelsforhandlinger, vil skade verdensøkonomien og navnlig mulighederne for at nå FN's 2015-mål om at halvere fattigdommen i verden. Vi retter derfor en indtrængende opfordring til EU om at komme med et visionært udspil, der kan genoplive Doha-runden.

Et kludetæppe af bilaterale aftaler er stærkt skadeligt for verdenshandlen, i det der vil være kunstige barrierer og masser af bureaukrati. Også det vil være til størst skade for de fattigste lande, der sjældent har kapacitet til at overskue disse regler.

Skylden for sammenbruddet i Doha-forhandlingerne må fordeles på flere parter, men EU og USA virker ikke virkelig engagerede i udvikling og bedre vilkår for ulandene. Samtidig søger EU og USA efter eget udbytte i forhandlingerne, alt imens væsentlige dele af egne markeder stadig beskyttes.

Et modigt og visionært tilbud fra EU kunne derfor bestå i, at man tilbød i løbet af 8 år at gå fra otte til en pct. "særligt følsomme produkter". En samlet Dohapakke bør også indeholde fri adgang for alle varer fra de fattigste lande til de rige lande, og kontant udviklingsbistand - Barroso afgav løfte om 1 mia. euro sidste år.

Risikoen ved ikke at handle er et økonomisk tilbageskridt, der ikke mindst vil ramme verdens fattige. EU må vise globalt lederskab, og sætte sig ud over snævre særinteresser i medlemslandene. Hele verden vil vinde på det.

- Steen Gade, Danmark
- Malcolm Bruce, Storbritannien
- Rt. Hon. José Luis Arnaut, Portugal
- Mr. Jan Hamacek, Tjekkiet
- Mrs Liisa Jaakonsaari, Finland
- Mr. Peter Schieder, Østrig
- Mr. Boris Zala, Slovakiet
- Mr Segundo Bru, Spanien

Afrika skal liberaliseres på 10 år

Af Matthew Frandsen, Mellempolkeligt Samvirkes EU-AfrikaGruppe

"Landene i Afrika syd for Sahara skal i løbet af ti år fjerne deres toldsatser helt på omtrent 90 % af varerne fra EU."

"Det lægger et voldsomt pres på forhandlingerne. [...] og de færreste lande i syd har forhandlingskapacitet til at indgå rimelige aftaler."

"Peter Mandelson vil trumfe disse drastiske liberaliseringer igennem med meget korte overgangsperioder; med mindre civilsamfundet [...] lægger pres"

Landene i Afrika syd for Sahara skal i løbet af ti år fjerne deres toldsatser helt på omtrent 90 % af varerne fra EU. Sådant lyder EU's udspil i forhandlingerne om nye økonomiske partnerskabsaftaler - EPA – som efter planen skal træde i kraft til januar 2008.

Aftalerne er en udløber af EU's mangeårige bistands- og handels samarbejde med 77 tidligere kolonier i Afrika, Vestindien og Stillehavet. I dag har disse lande mulighed for at eksportere industrivarer og visse landbrugsvarer toldfrit til EU.

Den slags aftaler kræver en undtagelse i WTO, og EU er ikke indstillet på at søge en ny undtagelse, når den gældende udløber ved udgangen af 2007. Derfor vil EU indføre disse EPA'er hurtigst muligt.

Det lægger et voldsomt pres på forhandlingerne. Overordentligt meget skal nås, da EU samtidig ønsker, at der forhandles om regler om investeringer og beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder. Og det på trods af, at de færreste lande i syd har forhandlingskapacitet til at indgå rimelige aftaler.

Analyserne, som aftalerne skal hvile på, bliver meget spinkle. Vurderingen af konsekvenserne bliver simpelthen lavet, inden vi ved, hvad den største del af indholdet bliver. Nogle af konsekvenser for de fattige lande står dog klart:

- Landene i syd mister betydelige toldindtægter, som i dag anvendes til at finansiere skolegang og sundhed.
- Deres landbrug udsættes for direkte konkurrence fra det højteknologiske og massivt statsstøttede europæiske landbrug.

Alt tyder på, at handelskommissær Peter Mandelson vil trumfe disse drastiske liberaliseringer igennem med meget korte overgangsperioder; med mindre civilsamfundet interesserer sig tilstrækkeligt for aftalerne, og lægger pres på for at sikre, at EPA'erne rent faktisk fører til udvikling i Afrika, Vestindien og Stillehavet. Som EU har lovet.

Dyrt, hvis EU ikke tænker globalt i forhandlinger med Kina

Af John Kornerup Bang, WWF Verdensnaturfonden

"Danmark bør [...] sikre, at disse forhandlinger sætter en ny standard for, hvordan moderne handelsaftaler i det 21. århundrede skal adressere globale udfordringer"

"Og det kan blive meget dyrt, hvis EU ikke tænker globalt i forhandlingerne med Kina"

"Det er en høj pris, for ikke at medtænke den fælles interesse i hurtigt udvikling og spredning af klimavenlig teknologi i handelsaftaler."

Forhandlingerne med Kina om en ny partnerskabs- og rammeaftale starter i januar 2007. EU's Ministerrådsmøde i Bruxelles her i december er dermed en af de sidste muligheder for at påvirke mandatet inden Kina-forhandlingerne går i gang. Danmark bør sammen med sine nærmeste allierede gøre alt for at sikre, at disse forhandlinger sætter en ny standard for, hvordan moderne handelsaftaler i det 21. århundrede skal adressere globale udfordringer som fx klimaforandringer, fattigdom og HIV/AIDS.

Men hvis det ender med en kamp om rettigheder, og navnlig beskyttelse af rettigheder, så kan aftalen blive en barriere for hurtig og effektiv spredning af klimavenlig teknologi, ligesom patenter på medicinområdet har været en stopklods for de fattige landes mulighed for at bekæmpe sygdomme som fx HIV/AIDS.

Og det kan blive meget dyrt, hvis EU ikke tænker globalt i forhandlingerne med Kina. Stern-rapporten vurderer, at klimaforandringer på lang sigt vil koste verdenssamfundet op til 20 % af verdens samlede bruttonationalprodukt, medmindre der handles. Det er en høj pris, for ikke at medtænke den fælles interesse i hurtigt udvikling og spredning af klimavenlig teknologi i handelsaftaler.

EU's aftale med Kina er af særlig betydning, fordi det bliver en af verdens største handelsakser, og fordi Kina stadig investerer og bygger i rasende hastighed. Danmark bør derfor arbejde for, at forhandlingerne om intellektuelle ejendomsrettigheder finder en god balance mellem rimelig beskyttelse af og kompensation for udvikling af ny teknologi, og den fælles interesse i, at teknologien spredes og videreudvikles så hurtigt som muligt. Først der begynder EU at nærme sig en moderne handelsaftale, der tager fat om de udfordringer, verden står over for i det 21. århundrede.

Ny national bæredygtighedsstrategi i vente

Af Troels Dam Christensen, WWF Verdensnaturfonden

Den 23. november blev verdens fremtid diskuteret i Folketinget. I hvert fald den del der handler om Danmarks bidrag til en bæredygtig fremtid. Selv om det måske er ukendt for mange, har

"Selv om det måske er ukendt for mange, har Danmark faktisk en national strategi for bæredygtig udvikling."

"Men nu har Folketinget muligheden for at ændre på dette."

"en af de store udfordringer [...] er, at få det fodaftryk, vi danskere sætter på kloden [...] bedre integreret i strategien."

"flere af de internationale organer [...] er [...] i disse år i krise og som resultat heraf er der

Danmark faktisk en national strategi for bæredygtig udvikling. Den blev vedtaget i foråret 2002, men siden har man ikke hørt meget til den, hvilket desværre bærer vidnesbyrd om, at den hverken er særlig ambitiøs eller målrettet.

Men nu har Folketinget muligheden for at ændre på dette. For under forespørgselsdebatten kom det frem, at miljøministeren næste år vil komme med en redegørelse om strategien, for derefter at udarbejde en ny revideret version. Oppositionen havde stillet forslag til en folketingsvedtagelse, der blandt andet indeholdt ønsket om mere bindende målsætninger og effektive virkemidler, samt at klima og det danske forbrugs globale fodaftryk i højere grad skal indgå i den nye strategi.

Men i stedet blev regeringens eget forslag vedtaget med stemmer fra regeringspartierne og Dansk Folkeparti. Vedtagelsen bekræfter de otte mål og principper i den nuværende strategi, og at Folketinget i forbindelse med revideringen næste år opfordrer regeringen til bl.a. at inddrage de nye globale udfordringer på miljøområdet og udnytte de teknologiske muligheder for at løse miljøproblemerne.

Det er godt, at Danmarks bæredygtighedsstrategi nu revideres. Den hidtil larmende stilhed omkring den viser, at den langtfra har været ambitiøs, målrettet og konkret nok.

I den forbindelse er en af de store udfordringer, at få det fodaftryk, vi danskere sætter på kloden gennem vores forbrug og livsstil, bedre integreret i strategien. Som WWF's "Living Planet Report" viser, har vi i Danmark et forbrug, der svarer til tre kloders ressourcer, hvis alle verdens beboere levede som os. Det er ganske simpelt ikke bæredygtigt eller rimeligt. Og derfor bør nedbringelse af vores miljømæssige fodaftryk på resten af kloden indgå som et væsentligt aspekt i den nye reviderede nationale bæredygtighedsstrategi. Medmindre nogle kan finde et par ekstra jordkloder?

Systemet af internationale institutioner under lup

Af Niels Johan Juhl-Nielsen, Handelsrøverikampagnen i Mellempøkeligt Samvirke

Som bekendt er flere af de internationale organer bl.a. FN og WTO, i disse år i krise og som resultat heraf er der et stigende krav om reform af disse institutioner, så de i højere grad kan leve op til behovet for at understøtte en bæredygtig udvikling, som fremmer global sameksistens og udvikling.

Gennem flere år har en verdenskampagne for at reformere det

et stigende krav om reform af disse institutioner"

"Der [...] var en bekymring over resultaterne af den nuværende globaliseringsproces, som øger afstanden mellem rig og fattig"

"så civilsamfundet [...] kan komme med konkrete bud på i hvilken retning vi gerne ser reformer af det internationale samfund."

nuværende system af internationale institutioner været under opbygning, men under en konference i Geneve blev anden fase (2006-2009) for nylig lanceret. Bag kampagnen står en række civilsamfundsorganisationer, regeringsorganer og forskellige FN-organisationer som fx ILO som var vært for denne konference.

Fælles for konferencens deltagere var en bekymring over resultaterne af den nuværende globaliseringsproces, som øger afstanden mellem rig og fattig og har resulteret i udvikling af globale økonomiske institutioner, der i stigende grad har etableret politikker, som favoriserer markedet og de store virksomheder til skade for de politikker, som understøtter bæredygtig og langsigtet udvikling.

I centrum for de mange dialoger var et ønske om at reformere ECOSOC (det økonomiske og sociale råd under FN), så det omdannes til et økonomisk, socialt og miljømæssigt sikkerhedsråd med en effektiv myndighed over FN departementerne, fonds og programmer samt over Bretton Woods institutioner og Verdenshandelsorganisationen. Endvidere ønskes den Internationale Monetære Fond og Verdensbanken at skulle vende tilbage til deres oprindelige mandater om at skabe udvikling og sikkerhed, samt blive en integreret del af et FN-system som har en langsigtet global dagsorden.

Konferencen havde ikke til formål at give entydige svar, men at facilitere en dialog om behovet for ændring af systemet af de internationale institutioner, så civilsamfundet i højere grad kan komme med konkrete bud på i hvilken retning vi gerne ser reformer af det internationale samfund. Også det danske civilsamfund kan (og bør) deltage i denne dialog.

Læs mere på www.reformcampaign.net

Verdens fiskebestande bryder sammen i år 2048

Af Peter Blanner, WWF Verdensnaturfonden

"Og forskerne er ikke i tvivl, det går den gale vej for verdens fiskebestande."

I en usædvanlig opsigtsvækkende artikel i tidsskriftet "Science" har en gruppe forskere – marinbiologer og økonomer – analyseret data omkring fiskerier for at trække så mange grundlæggende informationer om "havenes sande tilstand" ud. Og forskerne er ikke i tvivl, det går den gale vej for verdens fiskebestande. Data stammer primært fra FAOs database over verdens fiskerier for perioden 1950-2003, men også historiske data om lokale fiskerier, monitoringsdata fra beskyttede områder m.m. er kørt igennem møllen.

“Konklusionen er, at hvis udviklingen fortsætter vil verdens nuværende fiskeri slutte i år 2048.”

“ politikerne [...] burde interessere sig mere for økosystembevarelse end for studehandler under [...] fiskekvotefordelinger.”

“De fleste lande i Central- og Østeuropa og det tidligere Sovjetunionen har et relativt højt udslip af drivhusgasser pr. indbygger.”

Forskerne fandt frem til, at siden 1950 er 29 % af verdens befiskede fiskebestande kollapsede. Konklusionen er, at hvis udviklingen fortsætter vil verdens nuværende fiskeri slutte i år 2048. Men en helt central faktor for at hindre kollaps af fiskebestande er bevarelsen af biologisk mangfoldige hav-økosystemer. De sunde og mangfoldige økosystemer har flere fordele viser artiklen:

- Leverer højere ydelse (fx fangster pr. fangstenhed)
- Mere robuste over for ændringer/påvirkninger (forurening, global opvarmning m.v.)
- Færre fiskebestande inden for økosystemerne risikerer kollaps
- Hurtigere genopbygning efter kraftig påvirkning hvis det er et velfungerende oceanisk økosystem
- Større potentiel afkast fra turisme

En interessant konklusion er, at de beskyttede havområder på længere sigt også skaber et stort fiskeriudbytte i de nærliggende, ikke-beskyttede havområder – det upåvirkede beskyttede havøkosystem påvirker således større havområder positivt og sikrer langsigtet fiskeriudbytte. Der er således ingen uoverensstemmelse mellem naturbevarelse og langsigtede fiskeriudbytte.

Rapportens opråb til politikerne er, at de burde interessere sig mere for økosystembevarelse end for studehandler under de internationale politiske fiskekvotefordelinger. Sådan har budskabet fra bl.a. WWF Verdensnaturfonden også lydt i mange år. WWF opfordrer på baggrund af den aktuelle analyse endnu en gang politikerne til at se problemet i øjnene. I stedet for at fange rub og stub i havet nu, så skal der langsigtede løsninger til – så der også kan fiskes i 2048.

Energispild i boligblokke i Østeuropa

Af Vilhjálmur Nielsen og Christian Ege, Det Økologiske Råd

De fleste lande i Central- og Østeuropa og det tidligere Sovjetunionen har et relativt højt udslip af drivhusgasser pr. indbygger. Men da Kyoto-aftalens krav til disse lande er meget lempelige, har de ringe incitament til at reducere udslippene. En væsentlig grund til de høje udslip er boligstandarden. Der er stort behov for at energirenovere boliger, men der sker alt for lidt.

Joint Implementation (JI) – en af Kyoto-aftalens såkaldte fleksible mekanismer – kan faktisk sætte skub i energieffektivisering i Central- og Østeuropa. Indtil nu er der kun lavet meget få klimaprojekter inden for slutbrug af energi. Det Økologiske Råd har derfor – i samarbejde med lokale NGO'er og myndigheder -

“Joint Implementation (JI) – en af Kyoto-aftalens såkaldte fleksible mekanismer – kan faktisk sætte skub i energieffektivisering i Central- og Østeuropa.”

“Der er behov for, at der etableres demonstrationsprojekter [...]. Det kan skabe positive beretninger om, at ting kan lade sig gøre.”

undersøgt barriererne og mulighederne for anvendelse af JI til energiforbedringer af boligblokke i Ukraine og Rumænien.

Målet er at gennemføre projekter i selve boligerne, men for at sætte gang i energirenoveringer i boligblokkene, er der behov for en mentalitetsændring i landene, samt en styrkelse af de lokale ejerforeninger og en mere moden finansiel sektor. Det er nødvendigt at kunne optage billige lån med sikkerhed i boligen. JI vil kunne bidrage til dette, da monitoreringskravet vil synliggøre energibesparelsen og give en større sikkerhed for, at energibesparelsen også opnås, og at CO₂-reduktionen vil give en indtægt til projektet. Dette kan, sammen med den myndighedsinvolvering JI kræver, evt. åbne for finansieringsmuligheder.

Vi anbefaler, at småskala JI sættes i system med lokale koordinatører, som ejerforeningerne kan henvende sig til; samt at der oprettes nationale eller regionale JI-programmer, der kan indgå i ejernes andel af betalingen i energirenoveringsprogrammer. Der er behov for, at der etableres demonstrationsprojekter i landene sammen med lokale aktører og ikke mindst ejerforeninger. Det kan skabe positive beretninger om, at ting kan lade sig gøre.

Læs projektets rapporter på www.ecocouncil.dk og www.mst.dk.

ARRANGEMENTER

MELLEMFOLKELIGT SAMVIRKE AFHOLDER LANDSINDSAMLING. GIV VERDENS FATTIGSTE EN JULEGAVE

Søndag den 10. december fra klokken 11:00 - 15:00

Indsamlingen foregår i din bopæls lokalområde hvor også du vil blive tildelt indsamlingsbøsse og rute. Tilmelding til årets landsindsamling sker på www.ms.dk eller via SMS med teksten 'indsamler' til nummeret 1919. Man kan også støtte indsamlingen på: <http://www.ms.dk/sw25785.asp>

BÆREDYGTIG ERHVERVSUDVIKLING

– FRA RISIKOSTYRING TIL MARKEDSUDVIKLING?

Torsdag den 14. december 2006 kl. 9.30-17.00 i

Industriens Hus, H.C. Andersens Boulevard 18, København V
Rådet for Bæredygtig Erhvervsudvikling inviterer danske virksomheder, politikere, NGO'ere og repræsentanter fra interesseorganisationerne til debat. Invitation, program og tilmeldingsblanket findes på <http://www.rbenet.dk>

Tilmelding er nødvendig. Yderligere oplysninger: Sekretariatsleder Susanne Backer, sb@key2green.dk eller 7211 3371

Green Drinks i København

Hvornår: 2. tirsdag i måneden kl. 17.00-19.00

Hvor: Nørrebro Bryghus, Ryesgade 3, 2200 København N

I over 160 byer verden over mødes folk med interesse for miljø til en månedlig uformel komsammen kaldet Green Drinks. Hensigten er at skabe netværk på tværs af NGO'er, industri, universiteter og andre med interesse for miljø, bæredygtighed og CSR. Se mere på www.greendrinks.org. Pris: Gratis, men tilmelding nødvendig: Greendrinks.cph@gmail.com

Yderligere oplysninger: Kontakt Anders Knudsen: 2239 0103

ØKO-KALENDEREN PÅ ØKO-INFO bringer nyt om grønne og økologiske arrangementer fra hele landet: www.eco-info.dk

REDAKTION

Dette nummer af nyhedsbrevet er redigeret af John Nordbo og Claus Knudsen, 92-gruppen og Constance Hegner, WWF Verdensnaturfonden.

Tidligere numre kan ses på www.92grp.dk

Såfremt nyhedsbrevet ønskes afmeldt, sendes mail til c.hegner@wwf.dk